

[Boligministeren.]

fundt ud af, at statsministeren var kommet i modsætningsforhold til folketingsgruppen, andre blade kom til det resultat, at regeringen, indtil kommunevalget var overstået, ville optræde som lejernes sande beskyttere for derefter — som man har sagt — at overlade dem til grundejernenes udnyttelse.

Nu tror jeg ikke, at det netop er det ønske, der har ligget bag henvendelsen fra lejerorganisationerne, når man har krævet en omgående revision af lejeloven.

Mon ikke man også kan gå ud fra, at regeringen, da den udarbejdede åbningstalen, har været vidende om, at der i marts måned skulle være kommunevalg?

Hvis der, som man siger, havde været sigtet imod en valgtaktisk placering i hele dette ømtålige spørgsmål, mon det så ikke havde været både lettere og behageligere simpelt hen at udelade denne passus i den citerede tale og så overladt det, der skulle siges i så henseende, til oppositionen?

Regeringen har imidlertid ikke ment at kunne undlade at, man kan vel sige kvittere for disse henvendelser, den har modtaget fra interesseorganisationer, der — ganske vist i hver sin lejr — dækker landets befolkning i dens helhed, d. v. s. ejere og lejere.

De problemer, der således er rejst, de modstående interesser, er så omfattende, at de ikke uden videre lader sig afklare blot ved at udforme nogle lovparagraffer; de er af så betydelig økonomisk rækkevidde og griber ind på så mange økonomiske områder i videste forstand, at de må underkastes en meget grundig overvejelse, før man når et underbygget resultat, der kan danne basis for et lovgivningsarbejde.

Når det drejer sig om grundejernenes synspunkter, kan der naturligvis ikke være tvivl om, at disse er inspireret af de løn- og indkomstmæssige ændringer, der skete på arbejdsmarkedet i foråret og for andre erhverv i sommeren i fjor, forhold, der medførte virkninger for omkostningsniveauet også for udlejere.

En drøftelse af de heraf følgende problemer må derfor tage sit udgangspunkt i en række realiteter, hvoraf jeg skal erindre om, at i forhold til huslejeniveauet i 1939 er lejen steget i førkrigslejligheder med ca. 60-70 pct., og her regner jeg alene med de stigninger, der er en følge af de i loven

hjemlede forhøjelser. I samme periode er det lønregulerende pristal steget med mere end 150 pct., medens den faktiske lønstigning fra 1939 til april kvartal 1961 har udgjort ca. 312 pct. for samtlige arbejdere.

Må jeg for at undgå misforståelser — og måske navnlig for at de, der eventuelt vil være interesseret i misforståelser, ikke skal drage utilsigtede konklusioner af de tal, jeg har nævnt vedrørende den officielle pristals- og lønudvikling — understrege, at jeg naturligvis er klar over, at der i pristallet indgår en række komponenter, der har udvist en større eller mindre stigning i den periode, jeg har nævnt.

Pristallet — såvel som lønudviklingstallet — er et gennemsnit. Nogle lønmodtagere har fået en mindre procentuel stigning, ligesom de komponenter, der indgår i pristallet, kan vise et betydeligt udsving over og under middeltallet, ja, enkelte komponenter slet ikke noget udsving siden 1939.

Derfor kan et pristal kun være retningsgivende, det vil sige vise en tendens, men en tendens, der ikke lader sig anfægte. Det, jeg her har sagt om denne udvikling, kan derfor ikke tages som udtryk for, at jeg har den opfattelse, at de krav, der er rejst fra grundejernenes side, skal imødekommes, eller — for at sige det på en anden måde — som udtryk for, at de skulle ligge i underkanten af det rimelige. Men selv de bemærkninger, jeg her har gjort, udelukker jo ikke, at man i den kommende tid vil få at se, at nogle vil søge at fortolke mine udtalelser i den retning.

Det er i lyset af denne stedfundne udvikling, vi skal bedømme spørgsmålet om ændring af lejen i de ældre boliger.

Det er klart, at udlejernes udgifter er steget. Udlejerne har i denne forbindelse ikke mindst peget på, at vedligeholdelsen er blevet dyrere, og det kan ikke bestrides. Men ser man på den indvendige vedligeholdelse, er forholdene jo fuldstændig ændret. Før 1939 måtte udlejerne regne med vedligeholdelsesomkostninger af det lejede. Disse blev efterhånden overtaget af lejerne, såfremt de i det hele taget ønskede at holde lejlighederne ved lige, og siden vi i 1955- og 1958-lovene fik indført reglerne om vedligeholdelseskonto, er udlejerne på afgørende måde blevet aflastet for disse forpligtelser. Dertil kommer, at medens der tid-